

Wybuch wojny – wrzesień 1939 rok.

Jestem młodym człowiekiem, mam niespełna 18 lat. O drugiej wojnie światowej wiem tyle, ile nauczyłem się na lekcji historii. Moje informacje dotyczące wybuchu drugiej wojny światowej pochodzą w dużej mierze z opowiadań mojej babci, a dotyczyć będą przeżyć mojego pradziadka Stanisława, ojca mojej babci.

Mój pradziadek Stanisław Niewinny urodził się w 1914r. w Polsce, w województwie lubelskim. Od 4 listopada 1937r. do 1 września 1939r. pełnił służbę wojskową jako starszy szeregowy w 7 pułku piechoty. Do Korpusu Ochrony Pogranicza w Sarnach przydzielony został w pierwszych dniach września 1939r., tuż po wybuchu drugiej wojny światowej. Pełniąc służbę wojskową na wschodnich granicach Polski 17 września 1939r. był świadkiem agresji wojsk Armii Czerwonej – Frontu Ukraińskiego. Związek Radziecki złamał postanowienia paktu o nieagresji z 1932r. a tym samym zrealizował ustalenia paktu Ribbentrop-Mołotow z dnia 23 sierpnia 1939r.

Mały oddział straży granicznej, składający się z 6 żołnierzy na koniach, patrolujący obszar leśny na pograniczu polsko-ukraińskim zostaje otoczony i rozbrojony przez oddział wojsk ukraińskich.

„Do koni strzelano jak do kaczek a nas rozbrojono i popędzono, jak bydło, do niewoli”, tak mówił mój pradziadek.

Wojska radzieckie napotkały opór ze strony wojsk Ochrony Pogranicza i innych licznych polskich oddziałów wojskowych. Obrona polskich wschodnich granic nie trwała długo. Napierające z dużą siłą wojska radzieckie szybko uporały się z bohaterską obroną naszych wojsk. Większość żołnierzy, która nie poległa w bezpośredniej walce dostała się do niewoli radzieckiej. W gronie jeńców wojennych znajdował się również mój pradziadek. W październiku 1939r. został, w ramach wymiany jeńców, wywieziony ze Związku Radzieckiego do obozu jeńców wojennych w Lebenstedt w Niemczech. Otrzymał numer jeniecki 22264.

Pierwszy okres niewoli niemieckiej był bardzo ciężki, mieszkali w drewnianych barakach, bez ogrzewania, w karygodnych warunkach sanitarnych, nie wspominając już o głodowych racjach żywieniowych. Ten okres niewoli, a trwał on ponad półtora roku, pradziadek wspominał

jako najgorszy okres w jego życiu. W 1942r. jeńców wojennych Niemcy zaczęli wywozić do pracy w polu. Mimo iż była to bardzo ciężka praca to mieli oni dostęp do żywności, tj. ukradzionych ziemniaków, buraków, grochu i inny warzyw, stanowiło to dla nich dodatkowe porcje żywieniowe. W ten sposób udało im się przeżyć najgorszy okres niewoli niemieckiej. Pod koniec 1942r. pradziadek, z racji tego że znał język niemiecki, został przeznaczony do pracy w fabryce opakowań drewnianych, gdzie wyrabiano beczki, skrzynie i inne opakowania do przewozu żywności na front dla żołnierzy niemieckich. Okres ten pradziadek wspominał dobrze. Warunki w jakich przyszło jemu i jego kolegom pracować były jak na owe czasy dobre. Właścicielem fabryki był stary Niemiec który jako młody człowiek przeżył wiele cierpień podczas pierwszej wojny światowej. Z tego względu jego stosunek do jeńców wojennych, których otrzymał od władz niemieckich jako bezpłatna siłę roboczą, traktował po ludzku. Nie brakowało już im żywności. Ludzkie traktowanie ze strony właściciela fabryki było najlepszą zapłatą za ciężką pracę. Mój pradziadek doczekał się wyzwolenia z chwilą, gdy na teren obozu wkroczyły wojska amerykańskie. Jego życie zmieniło się diametralnie. Jako były jeńiec wojenny został zakwaterowany w koszarach, ubrany w mundur, traktowany był na równi z żołnierzami amerykańskimi. Mój pradziadek pełnił służbę w Lebenstadt, za którą w okresie od września 1945r. do marca 1946r. otrzymywał zasiłek okupacyjny, wypłacany w markach. W kwietniu 1946r. pradziadek nie wyraził zgody na pozostanie w strefie amerykańskiej w Niemczech, poprosił o wyrażenie zgody na powrót do Polski. Przewieziono go na punkt przyjęcia w Legnicy, stamtąd został skierowany do Milicza, koło Wrocławia na tzw. Ziemie Odzyskane. W Miliczu zaproponowano mu pracę w Milicji Obywatelskiej. Pradziadek zrezygnował z tej posady ze względu na przyszłą żonę, która nie wyraziła zgody na jego pracę w charakterze milicjanta. Nie wyjechał do Lublina skąd pochodził. Założył rodzinę i zamieszkał w Miliczu. Podjął pracę w rybołówstwie. Losy mojego pradziadka nie różniły się niczym od losów ludzi którzy po drugiej wojnie światowej trafili na Ziemie Odzyskane.

Przez wiele lat pradziadek poszukiwał swoich dokumentów potwierdzających udział w kampanii wrześniowej. Dopiero zmieniające się w latach 80-tych uwarunkowania polityczne uznały napad wojsk

sowieckich na Polskę a żołnierzy potraktowano jako uczestników drugiej wojny światowej.

W roku 1983 pradiadek uzyskał prawa kombatanta. Długo, bardzo długo na to czekał.

Michał Kaciczak

Załączniki do pracy:

Załącznik 1. Książeczka wojskowa

Załącznik 2. Zaświadczenie nr. 753357

Załącznik 3. Podział województwa

Załącznik 4. Legitymacja nr. 132830

Załącznik 5. Zaświadczenie nr. 36086

Załącznik 6. Odp. na zgłoszenie od PCK

Załącznik 7. Legitymacja nr. 9531

KSIAŻECZKA WOJSKOWA

Seria D Nr 755579

Mewinny

Stanisław Marcina

Data urodzenia *16.10.1914*

Mewinny H
podpis posiadacza książeczki

Książeczka wydana przez WRN

Data *11.10.1937*

Mewinny
stopień, nazwisko

I Ewidencja ogólna

1. Miejsce urodzenia

miejsce urodzenia *Bystroycza Stara*
gromada *Piotrowice*
powiat *Lublin*
województwo *Lubelskie*

2. Zawód

robotnik

III Dane dotyczące służby wojskowej

1. Adnotacje o wcielaniu do Jednostki Wojskowej

Dnia 19... r. wcielony
do

M. p.
stopień, nazwisko

2. Przebieg służby wojskowej

(data przybycia do jednostki wojskowej,
Nr lub nazwa jednostki wojskowej,
przeniesienia, wpis o zwolnieniu z woj-
ska podstawa — raz — raz Nr podpis i pie-
częć)

dzień miesiąc rok	Wyszczególnienie złoty	Pozkaz Nr	Podpis, pieczęć
<i>04.11.1937</i>	<i>do 1.11.39</i>	<i>pełni służbę wojskową</i>	<i>W. P. - Stanisław Marcina</i>

Seria D Nr

Załącznik nr. 1.

w **Jeleniej Górze**

ZASWIADCZENIE № 753357

Zarząd Wojewódzki Związku Bojowników o Wolność i Demokrację stwierdza, że
Obywatel (ka) **Stanisław Niewinny**
(imię i nazwisko)
syn (córka) **Marcina** urodzony (a) **-**
16.10.1914 r. w **Bystrzyca Stara**
(dzień, miesiąc, rok) (miejscowość)
zamieszkały (a) w **Jelenia Góra ul. Szymanowskiego 5/80**

— jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD, nr legitymacji * **9531/11/83**
— odpowiada warunkom uprawniającym do członkostwa ZBoWiD *.
Zaswiadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzystania ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 26 maja 1982 r o szczególnych uprawnieniach kombatanatów (Dz. U. Nr 16, poz. 122)

Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów tej Ustawy do okresu zatrudnienia wymienionemu (nej) zalicza się następujące okresy działalności kombatanckiej oraz okresy uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych:

Służba w WP w okresie od 1.09.1939 do 30.09.1939

(rodzaj działalności okres od — do)

SEKRETARZ
Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
w Jeleniej Górze

podpis **Wiktora Karca**
podpis Sekretarza Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczętka służbowa

1 m-c
Łącznie
WICEPREZES
Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
w Jeleniej Górze
podpis **Dobek**
podpis prezesa Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczętka służbowa

Jelenia Góra, dnia **10.11.** 19 **83** roku

* niepotrzebne skreślić

Wzór Nr 1

Jedn. ZBoWiD zam. 1828 WA/W-wa

Cz.Z.G. 1071 7.07.83 r. 400 bl. a 100x2k.

załącznik nr 2.

Podział województwa poleskiego.png

1945-1946

Pobrano:	200
Jednorazowa zapomoga okup. Mk.	160
Zasilek za wrzesien	160
Zasilek za pazdziernik	160
Zasilek za sierpien	160
Zasilek za listopad	160
Zasilek za grudzien	160.-
Zasilek za styczen	160.-
Zasilek za mies. luty	160.-
Zasilek za mies. marzec	2. 160.-

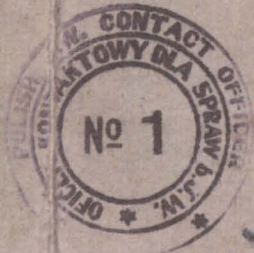
Nº 132830

Polskie Siły Zbrojne
Polish Armed Forces

LEGITYMACJA
b. jeńca wojennego

IDENTITY-CARD
ex Prisoner of War

No.

Nazwisko Surname	NIEWINNY (drukami—in capitals)
Imiona własne Christian Names	Stanisław
Data i miejsce urodz. Date and place of birth	16.X.1914
Wyznanie Religion (option.)	Rzym.kat.
Stopień wojskowy Rank	st.strzelec
Pieczęć Of. Kont. Stamp Cont. Office.	Podpis Ofic. Kont. Signature Cont. Office.
 Data 4/ 1945	

zawieszak nr. 4

Numer Jeniecki P.W. Number	22264	Jakie posiada dokumenty osob. Personal docum. in possession	Przeprowadz. dezynfekcja dnia Disinfected
Wehrkreis		Ile posiada gotówki i jakiej Amount and kind of currency in possession	Na rozkaz — przez — lekarza By order of — by — M.D.
Obóz Jeńcow Woj. P.W. Camp	Lebenstedt (Miejsce i No.) (Place and No.)	Nazwisko i adres najbliż. krewnych Name and address next of kin	Nazw. i imię lek. (drukem) stopień. Surname & init. M.O. (in capit.) rank
Obóz pracy Labour Camp	(Miejsce i No.) (Place and No.)	lin	Uwagi lekarza co do obecn. stanu zdrowia M.O. remarks
Rodzaj i miejsce zatrudn. w czasie niewoli Place and occupation as P.W.		Podpis b. jeńca Woj. Signature ex-P.W.	Podpis lekarza Signature M.O.
Rocznik poborowy Conting. (for conscr. pers.)	1914	Odcisk palca Finger print	Data Date
Ostatni przydział wojsk. specj. Peace establishment	KOP	Uwagi Remarks	
Rokitno			
Zawód w życiu cyw. Usual trade or profession	rolnik		

POLSKI CZERWONY KRZYŻ

ZARZĄD GŁÓWNY

BIURO INFORMACJI I POSZUKIWAŃ

Nr. B. Inf. 400/141

Konto w NBP IV Oddział Miejski
Nr 1049-444-132

Warszawa, dnia 1 9. LUTY 1979 197... r.
Mokotowska 14. Tel. 28-52-01
Adres pocztowy 00-950 Warszawa, skrytka poczt. Nr 47

Pan

Stanisław Niewinny
ul. Szymanowskiego 5 m 80
58-506 Jelenia Góra

Odpowiadając na zgłoszenie w sprawie uzyskania zaświadczenia potwierdzającego pobyt Pana w niewoli niemieckiej - uprzejmie zawiadamiamy, że w sprawie tej zwróciliśmy się do Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża w Genewie. W odpowiedzi zostaliśmy powiadomieni, że MKCK nie może nadesłać odpowiedniego dokumentu z uwagi na to, że nie posiada żadnych danych o pobycie Pana w niewoli. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża zaznaczył, że nie przesądza to jednak faktu, że nie był Pan jeńcem wojennym, ponieważ posiadana przez Komitet dokumentacja dotycząca jeńców wojennych za lata 1939-1945 nie jest kompletna.

Kierownik Biura
Informacji i Poszukiwań

Informacyjne / A. Sztomberkowa /

AT

ZBoWiD - Legitymacja nr 9531
Kontrola składek członkowskich 19 84 r.

Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
			
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
			
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
			

Do ważności legitymacji konieczne jest opłacenie składek członkowskiej za bieżący miesiąc.

Jednoraz. ZBoWiD. Zam. 1419 - WA-Wa

ZBoWiD - Legitymacja nr _____
Kontrola składek członkowskich 19 _____ r.

Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień

Do ważności legitymacji konieczne jest opłacenie składek członkowskiej za bieżący miesiąc.

ZGT-3 - 2900 - 16.11.81 - 45.000

ZBoWiD - Legitymacja nr _____
Kontrola składek członkowskich 19 _____ r.

Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień

Do ważności legitymacji konieczne jest opłacenie składek członkowskiej za bieżący miesiąc.

Jednoraz. ZBoWiD. Zam. 1419 - WA-Wa

Numerowy Składowy 9531/11/83
ZBoWiD - Legitymacja nr _____
Kontrola składek członkowskich 19 83 r.

Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
<i>Określenie 2000 10/11/1983</i>			
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
X	X	X	X
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
X			

Do ważności legitymacji konieczne jest opłacenie składek członkowskiej za bieżący miesiąc.

ZGT-3 - 2900 - 16.11.81 - 45.000